

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Adhezní řízení a vykonatelnost odsuzujícího rozsudku ukládajícího povinnost nahradit vzniklou škodu

Nárok poškozeného na náhradu škody způsobené trestným činem se projednává v tzv. adhezním řízení, které je součástí trestního řízení. Úvodem je vhodné poukázat na to, že účastníkem adhezního řízení je pouze poškozený, který má proti obžalovanému nárok na náhradu škody. O náhradě škody však soud rozhoduje nikoliv podle trestního zákoníku, ale zpravidla podle občanského zákoníku, případně zákoníku práce (tedy podle jiného hmotného práva než je právo trestní).

Judikatura se shodla v tom, že obviněnému může být soudem v rámci adhezního řízení uložena povinnost k náhradě škody mimo jiné pouze v případě, že v trestním řízení byla dostatečně prokázána výše škody a že za ni obviněný odpovídá. O náhradě škody však nemůže soud rozhodnout z moci úřední, ale pouze na návrh poškozeného. Tomuto pojetí odpovídá i § 43 odst. 3 trestního řádu (zákon č. [141/1961](#) Sb.), podle kterého poškozený, který má podle zákona proti obviněnému nárok na náhradu škody, jež mu byla trestným činem způsobena, má právo navrhnout, aby soud v odsuzujícím rozsudku uložil obžalovanému povinnost nahradit tuto škodu. Z návrhu musí být patrné, z jakých důvodů a v jaké alespoň minimální výši poškozený nárok na náhradu škody uplatňuje.

Výše uvedený návrh musí poškozený učinit nejpozději u hlavního líčení před zahájením dokazování. Po přednesení obžaloby se proto předseda senátu dotáže poškozeného, zda navrhuje, aby obžalovanému byla uložena povinnost k náhradě škody způsobené trestným činem a v jakém rozsahu. Pokud se poškozený k hlavnímu líčení nedostavil, ale nárok na náhradu škody uplatnil již dříve v průběhu trestního řízení, předseda senátu přečte tento návrh ze spisu.

Vycházejme z toho, že vzniklá škoda (jejíž náhrady se poškozený řádně domáhá) přímo s projednávaným trestným činem obžalovaného souvisí a že se v průběhu trestního řízení podařilo prokázat všechny předpoklady odpovědnosti obžalovaného za její vznik.

V takovém případě, odsuzuje-li soud obžalovaného pro trestný čin, z něhož vznikla škoda, uloží mu zpravidla v rozsudku, aby ji poškozenému nahradil. Výrok o náhradě škody musí mít přesné náležitosti, bez kterých by nebyl vykonatelný. Vedle nároku, který byl přisouzen (tedy výše náhrady škody, kterou soud uložil obžalovanému nahradit poškozenému), musí obsahovat i přesné označení poškozeného údajem data narození a bydliště.

Jestliže soud uloží obžalovanému v odsuzujícím rozsudku povinnost nahradit poškozenému vzniklou škodu, musí ji obžalovaný nahradit hned, jakmile se rozsudek stane pravomocný. To je dáno tím, že trestní řád (na rozdíl od občanského soudního řádu) neukládá soudu povinnost, aby ve výroku o náhradě škody určil, v jaké lhůtě (počínající běžet od právní moci rozsudku) je obžalovaný povinen poškozenému plnit. Na druhou stranu pokud soud povolí obžalovanému nahradit škodu ve splátkách, určí v rozsudku jejich výši a podmínky splatnosti. Podmínky splatnosti však nelze ztotožňovat s lhůtou plnění.

A kdy se rozsudek stává pravomocný? Nestanoví-li trestní řád něco jiného, je rozsudek vyhlášený v

trestním řízení pravomocný a (současně) vykonatelný

- doručení jeho opisu, jestliže zákon proti němu odvolání nepřipouští, anebo, je-li opravný prostředek přípustný,

- marným uplynutím osmidenní lhůty k podání odvolání.

Jakmile tedy nabude rozsudek, jímž byla uložena povinnost k náhradě škody, právní moci, stává se zároveň i vykonatelný a pokud odsouzený tuto povinnost řádně a včas dobrovolně nesplní, je exekučním titulem, na jehož základě lze podat návrh na výkon rozhodnutí, případně návrh na nařízení exekuce na majetek odsouzeného.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)
- [Novela § 196 trestního zákoníku: racionální korekce, nebo oslabení ochrany dítěte?](#)
- [Vybrané aspekty trestného činu podvodu podle § 209 TrZ ve světle judikatury](#)
- [Zásadní novinky v oblasti trestní odpovědnosti právnických osob v roce 2026](#)
- [Kauza Skender Bojku: Putativní nutná obrana optikou ÚS](#)
- [Novela zákona o trestní odpovědnosti právnických osob](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Dětský certifikát](#)
- [Přerušování výkonu trestu odnětí svobody ze zdravotních důvodů](#)
- [Trestněprávní odpovědnost členů zastupitelstva při nakládání s nepotřebným majetkem](#)